Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kanun 1567

T.C. - 25.03.1930 Tarihli 1433 Sayılı Resmi Gazete - Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kanun 1567

25.03.1930 Tarihli 1433 Sayılı Resmi Gazete

TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA KANUN

Kanun No: 1567 **Kabul Tarihi: 20.2.1930**

Madde 1-Kambiyo, nukut, esham ve tahvilat alım satımı ve kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin alım satımı, kıymetli madenlerin rafinajı ile tüm bu eşya ve kıymetlerin, ticari senetlerin ve tediyeyi temine yarayan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine ve Türk Parasının kıymetinin korunması zımnında kararlar ittihazına Cumhurbaşkanı salahiyetlidir. **(Değişik: RG - 24.07.2025 32965)**{tooltip}{end-texte} **Eski hali;** Madde 1- Kambiyo, nukut, esham ve tahvilat alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin ve ticari senetlerle tediyeyi temine yarıyan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine ve Türk parasının kıymetinin korunması zımnında kararlar ittihazına Cumhurbaşkanı selahiyetlidir{end-tooltip}

Madde 2-Bu kararlar (Türk Parası Kıymetini Koruma) başlığı altında Resmi Gazete ile ve Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlığın münasip göreceği diğer neşir vasıtalarıyla neşir ve ilân olunur.

Şu kadar ki kararların yürürlüğe girmesinde Resmi Gazete ile yapılacak neşir ve ilân esas olup bu gazete ile neşredilen kararlar başka vasıtalarla neşir ve ilân edilmiş olsun olmasın metinlerinde meriyet tarihi varsa o tarihten yok ise Resmi Gazete ile neşredildiğinin ertesi gününden itibaren Türkiye'nin her tarafında yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Cumhurbaşkanının bu Kanun hükümlerine göre yapmış bulunduğu genel ve düzenleyici işlemlerdeki yükümlülüklere aykırı hareket eden kişi, üçbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır. **(Değişik:RG-30.12.2008-27096-K-5827)** {tooltip}{end-texte} **Eski hali; (Değişik:RG-30.12.2008-27096-K-5827)** {end-tooltip}

Fiil, 1 inci maddede yazılı kıymetlerin izinsiz olarak yurttan çıkarılması veya yurda sokulması mahiyetinde ise 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümlerine göre suç veya kabahat oluşturmadığı takdirde kişi; eşya ve kıymetlerin rayiç bedeli kadar, teşebbüs halinde bu bedelin yarısı kadar idarî para cezası ile cezalandırılır.

Her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenler veya bu işlere aracılık edenlerden bu işlemlerinden doğan alacaklarını 1 inci maddeye göre alınan kararlardaki hükümlere göre ve bu kararlarda tayin edilen süreler içinde yurda getirmeyenler, yurda getirmekle yükümlü oldukları kıymetlerin rayiç bedelinin yüzde beşi kadar idarî para cezasıyla cezalandırılırlar. İdarî para cezasına ilişkin karar kesinleşinceye kadar alacaklarını yurda getirenlere, birinci fıkra hükmüne göre idarî para cezası verilir. Ancak, verilecek idarî para cezası yurda getirilmesi gereken paranın yüzde ikibuçuğundan fazla olamaz.

İthalat, ihracat ve diğer kambiyo işlemlerinde döviz veya Türk Parası kaçırmak kastıyla muvazaalı işlemlerde bulunanlar, yurda getirmekle yükümlü oldukları veya kaçırdıkları kıymetlerin rayiç bedeli kadar idarî para cezasıyla cezalandırılırlar. Bu fiilin teşebbüs aşamasında kalması halinde verilecek ceza yarı oranında indirilir.
Bu Kanuna dayanılarak çıkarılan karar, yönetmelik ve tebliğler ile diğer genel ve düzenleyici işlemler uyarınca faaliyet izni veya yetki belgesi alınması zorunlu olan konularda, gerekli izin veya belgeyi almaksızın ticari faaliyette bulunanlar, elli bin Türk lirasından iki yüz elli bin Türk lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır ve yetkisiz faaliyetin gerçekleştirildiği iş yerindeki tüm faaliyetler bir aydan altı aya kadar, tekrarı halinde ise sürekli olarak durdurulur. Ancak, yetkisiz olarak faaliyette bulunanların ilan ve reklamlarından veya yaptıkları işin mahiyetinden söz konusu iş yerini, sadece faaliyet izni veya yetki verilmesi gereken faaliyet konularında iştigal etmek maksadıyla açtıkları veya işlettikleri anlaşılıyorsa söz konusu iş yerindeki faaliyet sürekli olarak durdurulur.

Durdurma işlemleri Hazine Müsteşarlığının talebi üzerine valiliklerce yerine getirilir. **(Ek:RG-25.05.2018-30431-K-7144)** ☒

Bu kabahatlerin bir tüzel kişinin yararına olarak işlenmesi halinde, ilgili tüzel kişiye de aynı miktarda idarî para cezası verilir.

Kabahatin konusunu yabancı para oluşturması halinde, idarî para cezasının hesaplanmasında fiilin işlendiği tarih itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının bu paraya ilişkin "döviz satış kuru" esas alınır.

Hükmolunacak idarî para cezasına, suç tarihi ile tahsil tarihi arasındaki süreler için 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen gecikme zammı oranında, para cezası ile birlikte tahsil olunmak üzere, gecikme faizi uygulanır. Gecikme faizinin hesaplanmasında ay kesirleri nazara alınmaz.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı suçların tekerrürü halinde verilecek cezalar iki kat olarak hükmedilir.

Bu madde hükmüne göre idarî para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı yetkilidir.

MADDE 4- Aşağıda yazılı olan faaliyetlerde bulunmak için Hazine ve Maliye Bakanlığından izin alınması zorunludur:**(Değişik: RG - 24.07.2025 32965)**{tooltip}☒{end-texte} **Eski hali;** MADDE 4 – Hazine ve Maliye Bakanlığı; bu Kanuna dayanılarak çıkarılan karar, yönetmelik, tebliğ ve diğer genel ve düzenleyici işlemler uyarınca başvurusu alınacak, düzenlenecek veya onaylanacak her türlü izin veya belge ile Bakanlık tarafından geliştirilen bilgi sistemlerinin sistem kullanıcılarına sunumu kapsamında, her bir başvuru, izin, belge veya sistem sunumu için bir mali yıl içerisinde altı milyon Türk lirasını geçmemek üzere yönetmelikte belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde ücret almaya yetkilidir. Bu tutar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre tespit ve ilan edilen yeniden değerleme oranında artırılarak uygulanır. {end-tooltip}

a) Ticari amaçla döviz alım satımında bulunmak.

b) Borsa İstanbul Anonim Şirketi Kıymetli Madenler Piyasasında üye olarak faaliyette bulunmak.

c) Kıymetli maden rafinaj faaliyetlerinde bulunmak.

ç) 21/2/2005 tarihli ve 2005/8518 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile katılınması kararlaştırılan Kimberley Süreci Sertifika Sistemi kapsamında faaliyette bulunmak.

Bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan mevzuat kapsamında izin verilen anonim şirketlerin 5 inci madde çerçevesinde belirlenen ekonomik amaç ve konulara aykırı faaliyette bulunduğunun tespiti halinde izinlerini iptal etmeye ve birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki anonim şirketler için; faaliyet yürütülen il ve ilçelerin büyüklüğü, nüfusu, ticaret ve turizm hacmi gibi ölçütler dikkate alınmak suretiyle faaliyet bölgeleri belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki faaliyet izinlerinde ekli (1) sayılı Ücret Tarifesinde, (b) bendi kapsamındaki faaliyet izinlerinde ekli (2) sayılı Ücret Tarifesinde ve (c) bendi kapsamındaki faaliyet izinlerinde ekli (3) sayılı Ücret Tarifesinde belirlenen ücretler alınır.

Birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki anonim şirketlerin şube açma yetkisini haiz anonim şirketlere dönüşme izinlerinde, başvuru tarihi itibarıyla ekli (1) sayılı Ücret Tarifesinin 1 inci ve 2 nci bölümlerinde aynı faaliyet bölgesi için belirlenen ücretler arasındaki fark kadar ilave ücret alınır.

Birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki anonim şirketlerin merkez ya da şube adresinin farklı bir faaliyet bölgesine taşınması izinlerinde; taşınılacak faaliyet bölgesi için ekli (1) sayılı Ücret Tarifesinde belirlenen ücretin mevcut faaliyet bölgesi için belirlenen ücretten yüksek olması durumunda, başvuru tarihinde geçerli olan ücretler arasındaki fark kadar ilave ücret alınır.

Birinci fıkranın (c) bendi kapsamında verilecek faaliyet izinlerinde her bir üretim yeri ve her bir kıymetli maden için ayrı ayrı ücret alınır.

Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen anonim şirketlerin paylarının devri izinlerinde ilgili tarifelerde belirtilen ücret, devralınacak pay oranı nispetinde ayrı ayrı alınır. Pay devri izninde bulunan anonim şirketin, bu maddede sayılan birden fazla faaliyet iznine sahip olması durumunda her bir faaliyet iznine ilişkin olarak ilgili tarifede belirtilen ücret devralınacak pay oranı nispetinde ayrıca alınır. Devre konu payların veraset yoluyla intikal etmesi veya pay devrinin bir mahkeme kararından kaynaklanması ya da payları devralacak kişinin mevcut pay sahibi kişinin eşi, altsoyu, üstsoyu veya kardeşi olması durumunda ücret alınmaz.

Bu madde uyarınca tahsil edilecek ücretler vergi dairelerine yatırılır. Ücret tutarları, her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerleme oranında, takvim yılı başından geçerli olmak üzere

artırılmak suretiyle alınır.

Bu madde hükümleri kapsamında bu Kanuna ekli ücret tarifelerinde belirlenen ücretlerin tahsilinde Hazine ve Maliye Bakanlığına yapılan ilk başvuru tarihi itibarıyla geçerli olan ücret dikkate alınır.

Cumhurbaşkanı, bu Kanuna ekli ücret tarifelerindeki tutarları iki katına kadar artırmaya ve yarısına kadar indirmeye yetkilidir.

MADDE 5- Bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan mevzuat kapsamında faaliyet izni ve/veya yetki verilen anonim şirketler, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 330 uncu maddesi kapsamında özel kanuna tabi anonim şirket olarak değerlendirilir. Bu kapsamda, söz konusu anonim şirketler, sadece bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan karar, yönetmelik ve tebliğlerde belirtilen ekonomik amaç ve konular kapsamında kurulabilir ve faaliyet gösterebilir. **(Değişik:RG-25.05.2018-30431-K-7144)**

Ek madde 1-Vergi Müfettişleri ve Vergi Müfettiş Yardımcıları, Hazine kontrolörleri ve stajyer Hazine kontrolörleri ve kambiyo murakabe mercileri bu kanun hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında tetkikat ve tahkikat yapmak ve tahkikat sırasında suç emareleri bulunursa maznunlar ve suçla ilgili görülenler nezdinde Ceza Mahkemeleri Usulü Kanununun zabıt ve arama hakkındaki hükümleri gereğince muamele ifa etmek salahiyetini haizdir. **(Değişik:RG-10.07.2011-27990-KHK-646)**

Ek madde 2- Muhacir ve mültecilerin İskân Kanununun 31 inci maddesi haricinde, menkul ve gayrimenkul mallarının bedeli ve ellerindeki nakitler karşılığında yapacakları ithalât bu kanun hükümlerine tabidir.

Hariçteki servetlerin tevsik şekli, getirilecek malların cins ve nev'i ile ithal için müracaat zamanı ve Maliye Bakanlığınca verilecek müsaadelerin geçerlik süresi ve konuyla alâkalı diğer hususlar ayrı bir Cumhurbaşkanı Kararı ile tesbit olunur.

Bu kanun yürürlükte kaldığı müddetçe İskân Kanununun 32 nci maddesinin ithal edilecek eşyaların cins ve nev'ini tahdit ve tayin eden hükmü ile 33 üncü maddesi uygulanmaz.

Geçici madde-2510 sayılı kanunun 32 nci maddesi şumulüne giren müracaatlardan bu kanun neşri tarihinde henüz Maliye Bakanlığınca ithal müsaadesine bağlanmamış olanlar hakkında da

bu kanun hükümleri uygulanır.

Ek madde 3- Bu kanuna aykırı fiilleri ihbar edenlerle suç delillerinin tesbitinde hizmeti görülenlere, hangi hallerde ikramiye verileceği ve verilecek ikramiyenin miktar ve nispeti Cumhurbaşkanı kararı ile tesbit olunur.

Ancak verilecek ikramiyenin miktarı, bu kanun mucibince hükmolunacak para cezalarından tahsil edilecek miktarın %45 ini geçemez.

Ek madde 4- (3521 sayılı Kanunla değişik) Bu Kanuna göre gerçek ve tüzelkişiler hakkında hükmolunacak para cezalarıyla 1 inci maddeye göre alınan kararlar uyarınca tahsili gereken alacaklar hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Ek madde 5- (3196 sayılı Kanunla eklenmiştir.) Bu Kanunun 1 inci maddesine göre Cumhurbaşkanınca alınan kararlarda lehe değişiklik yapılması veya bu kararların yürürlükten kaldırılması hallerinde; değiştirilen veya kaldırılan kararlara aykırı davranışta bulunmuş olanlar hakkında, failin lehine olan kararlar ve kanun hükümleri tatbik ve infaz olunur.

Geçici Madde- (3521 sayılı Kanunla eklenmiştir.) Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce ticari amaçlarla ihraç edilen ve süresinde yurda getirilmemiş olan mal bedeli dövizlerin, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren otuz gün içinde yurda getirilerek bir bankaya satılması halinde cari alış kurumdan alımları yapılır.

Verilen süre içinde yurda getirilmeyerek bankalara satışı yapılmayan açık taahhüt hesaplarına ait dövizlerle ilgili olarak, bu dövizlerin, 1 inci maddeye göre çıkarılan kararlar uyarınca yurda getirilmeleri gereken tarihteki kur ile verilen sürenin son günündeki kura göre hesaplanacak kur farkları ilgililerden, 6183 sayılı Kanuna göre tahsil olunur.

Yukarıdaki fıkralara göre alımı yapılan döviz ve kur farkları ile ilgili açık taahhüt hesapları kapatılır.

GEÇİCİ MADDE 1- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan genel ve düzenleyici işlemler kapsamında bankalarca; süresi içinde ilgili vergi dairesi başkanlıklarına/defterdarlıklara veya vergi dairesi müdürlüklerine ihbar edilmeyen açık ihracat hesaplarının bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış

gün içinde ihbar edilmesi durumunda, bu bildirimler sebebiyle bankalar hakkında 3 üncü madde uyarınca işlem tesis edilmez. Bu fıkra hükmü, süresi geçtikten sonra ihbar edilen ancak, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Cumhuriyet savcılıklarına bildirim yapılmamış olan ihlaller için de uygulanır. **(Ek:RG-03.02.2021-31384-K-7263)**

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla birinci fıkra kapsamına giren ve Cumhuriyet savcılıklarına intikal eden ancak haklarında idari para cezasına karar verilmemiş işlemler için Cumhuriyet savcılıklarınca idari yaptırım kararı verilmez, karar verilmekle birlikte henüz kesinleşmemiş ya da kesinleşmiş olup henüz ödenmemiş olan idari para cezası kararları bütün neticeleri ile ortadan kalkar, ödenmiş olanlar red ve iade edilmez.

Madde 6-Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 7-Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı tarafından yürütür.

"(1) SAYILI ÜCRET TARİFESİ(Ek: RG - 24.07.2025 32965)

	Ticari amaçla döviz alım satımında bulunmak üzere bu Kanun kapsamında faaliyet iznine tabi anonim şirketlerden alınacak ücretler	**Ücret Tutarı**
(1)	Şube açma yetkisini haiz ise;	
a)	1 numaralı faaliyet bölgesi	25.907.400 TL
b)	2 numaralı faaliyet bölgesi	21.589.500 TL
c)	3 numaralı faaliyet bölgesi	17.271.600 TL
ç)	4 numaralı faaliyet bölgesi	12.953.700 TL
(2)	Şube açma yetkisini haiz değil ise;	
a)	1 numaralı faaliyet bölgesi	23.748.450 TL
b)	2 numaralı faaliyet bölgesi	19.430.550 TL
c)	3 numaralı faaliyet bölgesi	15.112.650 TL
ç)	4 numaralı faaliyet bölgesi	10.794.750 TL
(3)	Şube açma yetkisini haiz olanların şube açma izni başvurusu için;	
a)	1 numaralı faaliyet bölgesi	14.393.000 TL

b)	2 numaralı faaliyet bölgesi	11.314.400 TL
c)	3 numaralı faaliyet bölgesi	8.635.800 TL
ç)	4 numaralı faaliyet bölgesi	5.757.200 TL

(2) SAYILI ÜCRET TARİFESİ(Ek: RG - 24.07.2025 32965)

		Ücret Tutarı
(1)	Borsa İstanbul Anonim Şirketi Kıymetli Madenler Piyasasında üye olarak kıymetli madenlere ilişkin faaliyet göstermek üzere verilecek faaliyet izinlerinde alınacak ücret	28.786.000 Tl.

(3) SAYILI ÜCRET TARİFESİ(Ek: RG - 24.07.2025 32965)

Kıymetli maden rafinaj faaliyetlerinde bulunmak üzere verilecek faaliyet izinlerinde alınacak ücret (her bir üretim yeri ve her bir kıymetli maden türü için ayrı ayrı olmak üzere)

Mevzuatlara Dönmek İçin Tıklayınız. **Resmi Gazete İçin Tıklayınız.**